

(3 Hours)

Total Marks :100

Instructions : * All questions are compulsory.
* All questions carry equal marks.

Q.1 Solve **any two** questions.

- a) Explain the concept of agriculture and state its importance in rural development.
- b) What is Agricultural Productivity? Write the reasons for low productivity of Indian agriculture.
- c) State the characteristics of Indian agriculture.

Q.2 Solve **any two** questions.

- a) What is land? Explain the factors of land formation.
- b) What is soil erosion? State the causes of soil erosion.
- c) What is soil testing? Write its need.

Q.3 Solve **any two** questions.

- a) State the role of agricultural inputs in agricultural development.
- b) Write different types of organic fertilizers.
- c) Write information about modern equipments used in agriculture.

Q.4 Solve **any two** questions.

- a) Write principles of Farm Business Management.
- b) What is labor? Write the importance of labor in agricultural development.
- c) Explain the meaning and nature of Farm Business Management.

Q.5 Write Short Notes (**Any Two**)

- a) Bacterial manures.
 - b) Traditional equipments used for agriculture
 - c) Historical background of agriculture
 - e) Objectives of Farm Business Management
-

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

गुण : १००

सूचना : * सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

* सर्व प्रश्नांना समान गुण.

प्र. 1 कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) शेतीची संकल्पना स्पष्ट करा व शेतीचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व सांगा.
- ब) कृषी उत्पादकता म्हणजे काय? भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगा.
- क) भारतीय शेतीची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र. 2 कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जमीन म्हणजे काय ? जमीन निर्मितीचे घटक स्पष्ट करा.
- ब) जमिनीची धूप म्हणजे काय ? जमिनीच्या धुपेची कारणे सांगा.
- क) माती परीक्षण म्हणजे काय ? त्याची आवश्यकता लिहा.

प्र. 3 कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) कृषी आदानांची शेती विकासातील भूमिका सांगा.
- ब) सेंद्रिय खतांचे विविध प्रकार लिहा.
- क) शेतीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या आधुनिक अवजारांची माहिती लिहा.

प्र. 4 कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाची तत्वे लिहा.
- ब) श्रम म्हणजे काय ? श्रमाचे शेती विकासातील महत्त्व लिहा.
- क) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाचा अर्थ सांगून त्याचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र. 5 टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- अ) जिवाणू खते
- ब) शेतीसाठी वापरली जाणारी पारंपरिक अवजारे
- क) शेतीची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी
- ड) शेती व्यवसाय व्यवस्थापनाचे उद्देश